

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом ФОП Свінтіцької І. С.

(ТМ «Подих Кольору®»)

від 05 травня 2026 року № 6-ОД

ФОП _____ Свінтіцька І. С.

ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

**«Метафоричні асоціативні карти як інструмент
психолого-педагогічного супроводу та
корекційно-розвивальної роботи»**

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми

Актуальність програми зумовлена необхідністю впровадження інноваційних психотехнологій для підтримки ментального здоров'я в кризові періоди. Використання метафоричних асоціативних карт (МАК) дозволяє фахівцям ефективно працювати з глибинними запитамі клієнтів, минаючи раціональні фільтри та спротив. В умовах воєнного стану метод стає незамінним для швидкої стабілізації емоційного стану, пошуку внутрішніх ресурсів та подолання травматичного досвіду.

Цільова група

Педагогічні працівники, практичні психологи, соціальні педагоги закладів освіти, арттерапевти, коучі, фахівці інклюзивно-ресурсних центрів та спеціалісти допоміжних професій.

Для педагогічних працівників: використання МАК як інструменту фасилітації навчального процесу, розвитку творчого мислення, налагодження комунікації в класі та групової динаміки.

Для практичних психологів та соціальних педагогів: використання МАК у консультативній, корекційно-розвивальній роботі, стабілізації емоційного стану та пошуку ресурсів.

Для арттерапевтів та коучів: поглиблення інструментарію проективними методиками для роботи з глибинними запитамі та професійного супроводу

Обсяг (тривалість)

Загальний обсяг підвищення кваліфікації за цією програмою становить 90 годин (3 кредити ЄКТС).

Особливості реалізації програми

Програма побудована за модульним принципом, що включає 5 тематичних блоків [модулів] та бонусну лекцію з інтеграції МАК у Нейрографіку. Навчання поєднує теоретичну базу з активною практикою, розбором демонстраційних сесій та наданням готового інструментарію (PDF-методички та цифрові колоди карт).

Методологічне підґрунтя

Програма базується на принципах проективної психології, теорії архетипів К. Г. Юнга та концепції «Потоку» М. Чиксентмігаї. Методика спирається на системно-родовий підхід, основи травматерапії та етичні стандарти психологічного консультування. Використання МАК розглядається як допоміжний проективний метод фасилітації діалогу без постановки клінічних діагнозів.

Форма підвищення кваліфікації

Дистанційна (онлайн-лекції, практичні заняття у форматі Zoom-зустрічей, самостійна робота з кейсами).

Мета підвищення кваліфікації

Формування системних знань та практичних навичок використання метафоричних асоціативних карт у консультативній, педагогічній та корекційній діяльності. Підвищення методичної компетентності фахівців для роботи з травмами, кризами, стосунками та професійним вигоранням через візуальні метафори.

Завдання підвищення кваліфікації:

- Ознайомлення з історією, класифікацією та психологічними механізмами дії метафоричних асоціативних карт.
- Формування навичок структурованого проведення індивідуальних та групових МАК-сесій.
- Освоєння протоколів роботи з кризовими станами, травмами та родовими сценаріями за допомогою проективних методик.
- Навчання алгоритмам створення власних трансформаційних ігор та авторських технік.
- Інтеграція МАК з іншими методами саморегуляції (зокрема нейрографікою) для професійного самовідновлення.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

- **Діагностична:** вміння розпізнавати актуальні психологічні запити клієнтів через метафоричні образи.

- **Професійно-терапевтична:** володіння алгоритмами роботи з грошовими запитами, кар'єрою та міжособистісними стосунками.
- **Інструментальна:** здатність використовувати цифрові та фізичні колоди карт, методичні посібники та ігрові платформи.
- **Методична:** вміння розробляти та адаптувати МАК-техніки під специфічні потреби цільової групи.
- **Комунікативна:** побудова етичного та безпечного діалогу в процесі фасилітації.

Очікувані результати:

- Слухачі зможуть інтегрувати МАК у професійну діяльність для надання швидкої психологічної допомоги та підтримки.
Педагогічна компетентність: вміння застосовувати метафоричні образи для вирішення конфліктів у дитячому колективі та проведення тематичних виховних годин.
- **Психологічна компетентність:** володіння протоколами первинної діагностики емоційного стану та алгоритмами надання швидкої допомоги в кризових ситуаціях.
- **Фасилітаційна компетентність:** здатність організовувати безпечний простір для групового обговорення складних тем через візуальну метафору.
- Учасники створять власну базу технік для вирішення запитів, пов'язаних із призначенням, ресурсом та виходом із кризових станів.
- Оволодіння навичками професійного позиціонування та маркетингу власних послуг як спеціаліста МАК.

Етична компетентність:

- Дотримання кордонів професійної відповідальності: розрізнення консультативної роботи та клінічної психотерапії.
- Вміння розпізнавати «червоні прапорці» (ознаки гострого психозу, ретравматизації) та володіння алгоритмом перенаправлення до профільних спеціалістів.
- Забезпечення повної конфіденційності та екологічності зворотного зв'язку під час інтерпретації метафор.
- Спеціаліст зобов'язується діяти в межах своєї посадової інструкції: педагог не проводить «терапевтичні сесії», а використовує МАК виключно для підтримки освітнього процесу та емоційного інтелекту учнів

Оцінювання результатів:

- Оцінювання здійснюється на основі виконання практичних завдань до модулів та підсумкової атестації.
- Вимоги до атестації: Написання есе «Мій шлях та трансформація на курсі» з описом ключових усвідомлень.

- Надання опису (протоколу) 4-х сесій із клієнтом, що демонструють навички практичного застосування методу.

Документ про підсумки:

- Сертифікат про підвищення кваліфікації встановленого зразка із зазначенням ПІБ, теми курсу, загального обсягу (90 годин) та кредитів ЄКТС (3 кредити).
- Документ вноситься до Публічного реєстру відповідно до вимог чинного законодавства та Постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (зі змінами).

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назва модуля	Загальна кількість годин	Теорія	Практика	Самостійна робота
МОДУЛЬ 1. Фундамент методу МАК (Лекції 1-2)	10	2	4	4
МОДУЛЬ 2. Технологія та безпека (Лекції 3-4)	10	2	4	4
МОДУЛЬ 3. Практична трансформація (Лекції 5-10)	30	6	12	12
МОДУЛЬ 4. Соціальна реалізація та МАК (Лекції 11-12)	16	4	6	6
МОДУЛЬ 5. Підсумкова атестація та бонуси	24	2	10	12
УСЬОГО ГОДИН:	90	16	36	38

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. Фундамент методу МАК

- **Лекція 1. Метафоричні асоціативні карти:** від витоків до механізмів дії.

- **Ключові питання:** Поняття МАК у сучасній психології. Історія створення методу. Психологічні феномени: проекція, дисоціація та метафора. Чому карти «працюють»: нейрофізіологічний та психологічний аспекти.
- **Лекція 2. Інструментарій спеціаліста:** види та класифікація колод.
 - **Ключові питання:** Типологія колод (портретні, ресурсні, універсальні, сюжетні, спеціальні). Огляд сучасного ринку МАК. Принципи підбору колоди під конкретний клієнтський запит. Робота з електронними версіями та PDF-колодами.

МОДУЛЬ 2. Технологія та безпека

- **Лекція 3. Класичні техніки та етика роботи.**
 - **Ключові питання:** Базові алгоритми взаємодії з картою. Відкриті та закриті способи вибору. Ризики у роботі з проективними методиками. Техніка безпеки для клієнта та фахівця. Професійні межі та етика консультанта.
- **Лекція 4. Архітектура МАК-сесії: від першого контакту до завершення.**
 - **Ключові питання:** Етапи консультативної сесії. Формулювання запиту. Особливості індивідуального консультування. Специфіка проведення групових занять та майстер-класів за допомогою МАК.

МОДУЛЬ 3. Практична трансформація

- **Лекція 5. Методологія вирішення запитів:** практичний кейс-менеджмент.
 - **Ключові питання:** Алгоритм вибору стратегії роботи. Класифікація запитів (емоційні, когнітивні, поведінкові). Аналіз прикладів реальних клієнтських кейсів.
- **Лекція 6. Ігропрактика:** створення власних МАК-ігор.
 - **Ключові питання:** МАК як база для трансформаційної гри. Механіка та динаміка гри. Покроковий алгоритм розробки авторської гри або техніки під власну нішу.
- **Лекція 7. Психологічний ресурс та емоційна стійкість.**
 - **Ключові питання:** Діагностика актуального стану. Пошук внутрішніх та зовнішніх опор. Техніки самодопомоги та профілактика професійного вигорання фахівця.
- **Лекція 8. Кризова допомога та робота з травмою.**
 - **Ключові питання:** Особливості роботи з МАК у стані гострого стресу. Робота з втратою, горем та травматичними спогадами. Техніки стабілізації та заземлення через візуальний образ.
- **Лекція 9. Психологія стосунків та системно-родові сценарії.**
 - **Ключові питання:** Дослідження партнерських відносин. Робота з сімейною ієрархією. Виявлення та трансформація повторюваних родових програм через метафору.
- **Лекція 10. Психологія достатку: гроші, кар'єра, призначення.**

- **Ключові питання:** Робота з обмежувачими переконаннями щодо фінансів. Пошук професійного призначення (Ікігай). Стратегії кар'єрного зростання та самореалізації.

МОДУЛЬ 4. Соціальна реалізація та МАК

- **Лекція 11. Маркетинг та професійна ідентичність спеціаліста.**
 - **Ключові питання:** Формування особистого бренду. Позиціонування на ринку освітніх та психологічних послуг. Етичні методи залучення клієнтів та просування власного продукту.
- **Лекція 12. Демонстраційний практикум: супервізія в реальному часі.**
 - **Ключові питання:** Проведення та аналіз повної сесії з МАК. Розбір складних моментів у роботі. Відповіді на запитання та професійна рефлексія.

МОДУЛЬ 5. Підсумкова атестація та бонуси

- **Підсумковий контроль:**
 - **Ключові питання:** Підготовка та захист есе про особисту трансформацію. Оформлення протоколів 4-х практичних сесій із клієнтами.
- **Бонусний блок:**
 - **Ключові питання:** Майстер-клас «МАК у Нейрографіці: поєднання методів для підсилення результату». Робота з PDF-методичкою та електронною бібліотекою колод.

4. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ТА СЕРТИФІКАЦІЯ

Оцінювання: Контроль знань та практичних навичок здійснюється шляхом комплексного оцінювання активності слухача протягом курсу, перевірки домашніх завдань та перевірки підсумкових робіт. Оцінювання базується на таких критеріях:

Умова видачі документа: Документ про підвищення кваліфікації видається за умови виконання слухачем наступних вимог:

1. Опрацювання всіх навчальних модулів програми (лекцій та практичних занять).
2. Своєчасне подання на перевірку підсумкової атестаційної роботи (есе та опис 4-х сесій).
3. Позитивна оцінка атестаційної роботи, що свідчить про готовність фахівця до етичного та професійного застосування методу МАК.

Документ про підсумки: За результатами успішного завершення програми слухач отримує Сертифікат про підвищення кваліфікації (ТМ «Подих Кольору®»).

- **Загальний обсяг:** 90 годин (3 кредити ЄКТС).

- **Відповідність:** документ відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» від 21.08.2019 № 800 (зі змінами).
- **Дані сертифіката:** містить інформацію про назву програми, ПІБ слухача, обсяг годин, перелік опанованих компетентностей, дату видачі та унікальний реєстраційний номер для перевірки у Публічному реєстрі.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правова база (обов'язкова для підвищення кваліфікації):

1. Закон України « Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII (щодо підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників).
2. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» від 21.08.2019 № 800 (зі змінами).
3. «Етичний кодекс психолога» , прийнятий на I Установчому з'їзді Товариства психологів України 20.12.1990.

Додаткова література:

1. **Шутценбергер А. А.** Синдром предків : Психогенеалогія і трансгенераційні зв'язки в терапевтичному процесі. (Для модуля про родинні сценарії).
2. **Франкл В.** Людина в пошуках справжнього сенсу. Психолог у концтаборі. - Харків : КСД, 2016. (Для роботи з запитаними про сенси та призначення).
3. **Оллвін В.** Техніки роботи з метафоричними картами в консультуванні та коучингу.- 2020.
4. **Естес К. П.** Жінки, що біжать з вовками. Жіночий архетип у міфах та сказаннях. (Корисно для модуля про відносини та жіночність).
5. **Ван дер Колк Б.** Тіло веде лік. Як залікувати тілесні та душевні травми / пер. з англ.- Київ : Віват, 2022. (Ключова книга для роботи з травмою).
6. **Моритц Егетмейер.** Метафоричні асоціативні карти. Посібник для використання в терапії та консультуванні. (Егетмейер - засновник жанру МАК, видавець колод "О").
7. **Чиксентмігаї М.** Потік. Психологія оптимального досвіду / пер. з англ. - Харків : КСД, 2017. (Для обґрунтування стану потоку під час роботи з картами).
8. **Юнг К. Г.** Людина та її символи. - Львів: Астролябія, 2022. (Для пояснення символізму та колективного несвідомого).
9. **Копитін О.** Методи арт-терапії у подоланні наслідків травматичного стресу.- Київ : Основа, 2021.